

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره ترتیب چاپ ۲۰۱۲

شماره چاپ سابقه

شماره دفتر ثبت ۷۲۰

دوره ششم - سال چهارم

۱۳۸۲ - ۱۳۸۳

تاریخ چاپ ۱۳۸۲/۶/۲۳

طرح

طرح ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم و نامهای تجاری

قضائی و حقوقی

کمیسیونهای ارجاعی

آموزش و تحقیقات - اجتماعی - اقتصادی - امنیت ملی و سیاست خارجی -
انرژی - بهداشت و درمان - صنایع و معادن

اداره کل قوانین

بسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

اولین قانون مربوط به حقوق مالکیت صنعتی در ایران در سال ۱۳۰۴ به تصویب رسید. در سال ۱۳۱۰ نیز با توجه به شرایط و احتیاجات سازمان، قانون تقریباً جامعی تحت عنوان «قانون ثبت علائم و اختراعات» در پنجاه و یک ماده به تصویب مجلس وقت رسید. این قانون با توجه به شرایط زمانی در رابطه با ثبت اختراع و علائم تجاری مقررات مفیدی داشته و آئین نامه تصویبی در رابطه با این قانون نیز به عنای آن افزوده است.

همچنین دولت ایران در سال ۱۳۳۷ به کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی و در سال ۱۳۷۷ نیز به اصلاحات آن ملحق شده است. نکته مهم قابل ذکر دیگر این که در وضعیت فعلی به لحاظ فقدان قوانین و مقررات از طرحهای صنعتی و نامهای تجاری، حمایت به عدل نمی آید. این طرح که در یک قسمت جایگزین قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب سال ۱۳۱۰ می شود به عنوان قانون اصلی ناظر بر حقوق مالکیت صنعتی در کشور نسبت به قانون موجود فعلی از امتیازات زیر برخوردار است:

۱- این طرح پس از گذشت متجاوز از هفتاد سال از تصویب قانون جاری پیشنهاد می شود و بنابراین بسیاری از تحولات در حقوق مالکیت صنعتی که بنا به نیازهای اقتصادی و فناوری به وجود آمده اند را منعکس می کند.

۲- این طرح در صورت تصویب پس از گذشت چهل و پنج سال از الحاق ایران به کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی، برای نخستین بار زمینه اجرای کامل مفاد این کنوانسیون را در داخل فراهم می آورد که در واقع خود به تنهایی برای تأمین

حمایت بین‌المللی از مقولات مورد بحث در چارچوب کنوانسیون قرار می‌گیرد که تاکنون به دلیل وجود خلاء قانونی در مواردی میسر نبود در این خصوص می‌توان به حمایت از طرح‌های صنعتی، علائم جمعی و نام‌های تجارتي اشاره کرد که در قانون موجود فعلی هیچ ترتیبی برای حمایت از آنها مقرر نشده چرا که قانون مزبور بیست و هفت سال پیش از تاریخ الحاق به این سند تدوین شده است بنابراین در صورت تصویب طرح پیشنهادی زمینه برای حمایت داخلی و بین‌المللی از صاحبان ایرانی طرح‌های صنعتی، علائم جمعی و نام‌های تجارتي فراهم خواهد شد که تاکنون به دلیل عدم وجود چنین حمایت‌هایی دارندگان حقوق مذکور متحمل زیان‌های هنگفت اقتصادی شده‌اند.

۳- قانون موجود فعلی محدود به علائم و اختراعات است که آن هم براساس مقررات و دیدگاه‌های بیش از هفتاد سال پیش تدوین شده است و از این حیث نیز قانون پیشنهادی نگرشی جامع، منطبق با مقررات، کنوانسیون‌ها و موافقتنامه‌های بین‌المللی مربوط به این دو مقوله دارد و به این ترتیب راه برای الحاق جمهوری اسلامی ایران به این اسناد هموارتر می‌گردد در غیر این صورت مفاد آنها براساس قانون ۱۳۱۰ در برخی موارد قابل اجرا نخواهد بود. ضمناً تصویب این طرح با توجه به این که مفاد آن منطبق با آخرین استانداردهای بین‌المللی است زمینه قانونی را برای الحاق ایران به سازمان‌های بین‌المللی اقتصادی از جمله سازمان تجارت جهانی فراهم می‌کند.

در این راستا به منظور تکمیل پوشش حقوقی بین‌المللی برای موضوعات مورد حمایت در این قانون، قوه قضائیه با پیگیری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تاکنون الحاق جمهوری اسلامی ایران به دو سند بین‌المللی برای ثبت علائم تجاری موسوم به «موافقتنامه مادرید راجع به ثبت بین‌المللی علائم مصوب ۱۲۷۰ و پروتکل مربوط به آن مورخ ۱۳۶۸ را با آخرین اصلاحات به هیأت وزیران پیشنهاد نموده که لایحه مربوط تقدیم

مجلس شورای اسلامی شده و در جلسه ۱۳۸۲/۵/۲۸ به تصویب رسیده است این اقدام به عنوان گامی مهم امکان حمایت از حقوق صاحبان علائم تجارتي را در سطح بين المللی به گونه‌ای سهل فراهم نموده است همچنين با اتمام بررسی موضوع الحاق به معاهده همکاری برای ثبت اختراع و موافقتنامه لاهه در مورد ثبت بين المللی طرحهای صنعتی که اينک در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در دست بررسی و انجام است این قوانین در سطح قابل قبولی کامل خواهد شد.

برای انجام این امر عضویت جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی مالکیت معنوی (WIPO) تأثیر به سزایی در پیشبرد روند فوق داشته و زمینه را برای هماهنگ شدن و استفاده از اقدامات موجود بين المللی برای حمایت از حقوق مالکیت صنعتی به نفع تجار، صنعتگران، کشاورزان و سایر اشخاص ذی نفع در داخل فراهم آورده است.

سرانجام باید متذکر شد که ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم و نامهای تجاری در این طرح و حتی در چارچوب مقررات بين المللی مربوط، صرفاً به منزله تثبیت حقوق مالکانه دارنده حق نسبت به این موضوعات از مالکیت صنعتی بوده تا از وی در مقابل هرگونه سوء استفاده احتمالی از این حقوق در داخل حمایت به عمل آید. لذا ثبت حقوق مالکیت صنعتی به هیچ روی نباید به منزله حمایت مادی از صاحبان آنها برای بهره‌برداری از حقوق خود نسبت به آنها، تلقی شود این وظیفه به عهده دستگاههای ذی ربط است که مثلاً به مخترع یا طراح صنعتی کمک مادی نمایند تا از یافته‌های فکری خود که به ثبت رسیده است بهره‌مند شود و به عبارت دیگر آنها را به صورت تجاری قابل بهره‌برداری گردانند.

به عبارت دیگر هدف این قانون حمایت حقوقی از صاحبان حقوق مذکور می باشد. در خاتمه تقدیم این پیشنهاد به صورت طرح به منظور شتاب بخشیدن به روند

بررسی و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی بوده تا به این ترتیب هرچه سریعتر از ادامه سوء استفاده از حقوق مورد حمایت در این قانون و زیانهای ناشی از آن در داخل و در سطح بین‌المللی ممانعت به عمل آید.

علی اکبر آقائی - سیدمحمد مهدی شاه‌رخی - احمد مرادی - محمد قمی - سید سبحان حسینی - علی قنبری - سیدنجیب حسینی - رسول جماعتی - سید ابوالقاسم حسینی - قاسم زاده - حسن قشقاوی - رسول صدیقی - داود حسن زادگان - سید عبدالله حسینی - بهیار سلیمانی - محمدعلی نبی زاده - سیدمحمد مهدی پورفاطمی - قدرت‌الله علیخانی - محسن نریمان - بهمن اخوان - ساعدی - نظری - احمد رمضانپور نرگسی - حسین آفریده - اعظم ناصری پور - سیدولی‌الله توکلی - احمد ناطق نوری - آزادمنش - ذبیح‌الله صفائی - علی امامی راد - سیدمجتبی موسوی اجاق - باقر امامی - ولی آذروش - مرتضی شیرزادی - حسن سیدآبادی

طرح ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم و نامهای تجاری

فصل اول اختراعات

ماده ۱ - تعریف اختراع، حق بهره‌برداری از اختراع ثبت شده، موارد عدم حمایت قانون از اختراع:

الف - در این قانون ورقه اختراع سندی است که برای حمایت از اختراع صادر می‌شود.

ب -

- (۱) - در این قانون اختراع به معنای فکر یک مخترع است که در زمینه فناوری راه حل عملی برای یک مسأله خاص ارائه می کند.
- (۲) - اختراع ممکن است مربوط به یک فرآورده یا یک فرایند باشد.
- ج - موارد ذیل حتی اگر طبق بند (ب) فوق اختراع تلقی شوند از حیطة حمایت از اختراع خارج خواهند بود.

- (۱) - کشفیات، نظریه های علمی و روشهای ریاضی.
- (۲) - طرحها و قواعد یا روشهای انجام کار تجارت و آنچه برای فعالیتهای صرفاً فکری یا بازی کردن می باشند.
- (۳) - روش معالجه بدن انسان یا حیوان از طریق درمان یا جراحی و همچنین روشهای تشخیص بیماریها که روی بدن انسان یا حیوان انجام می شوند.
- تبصره - این بند شامل فرآورده های مورد استفاده در روشهای مزبور نمی باشد.

ماده ۲ - اختراعات قابل ثبت :

الف - اختراعی قابل ثبت است که جدید، حاوی گامی ابتکاری و دارای کاربرد صنعتی باشد.

ب -

- ۱ - اختراعی جدید است که در فن یا صنعت قبلی پیش بینی نشده باشد.
- ۲ - فن یا صنعت قبلی عبارت است از هر چیزی که در نقطه ای از جهان از طریق انتشار کتبی یا شفاهی یا از طریق استفاده عملی و یا هر طریق دیگر قبل از تقاضا یا در موارد مقتضی قبل از تاریخ حق تقدم ناشی از اظهارنامه متقاضی ثبت اختراع برای عموم افشاء شده باشد.

۳ - هرگاه افشاء اختراع ظرف مدت دوازده ماه قبل از تاریخ تقاضا یا در موارد مقتضی قبل از تاریخ حق تقدم اختراع صورت گرفته باشد و این کار به دلیل یا در نتیجه اعمالی باشد که توسط متقاضی یا ذی حق قبلی او یا در نتیجه سوء استفاده توسط اشخاص ثالث در رابطه با متقاضی یا ذی حق قبلی او انجام شده باشد، افشاء اختراع برای عموم به مفهوم جزء (۲) این بند محسوب نمی شود.

ج - اختراع زمانی حاوی یک گام ابتکاری تلقی می شود که با در نظر گرفتن فن یا صنعت قبلی مربوط به اظهارنامه اختراع و تعریف مندرج در جزء (۲) بند (ب) ماده (۲) برای شخصی که دارای مهارت معمولی در فن مذکور است معلوم و آشکار نباشد.

د - اختراعی از نظر صنعتی کاربردی محسوب می شود که در رشته ای از صنعت قابل ساخت یا استفاده باشد. صنعت به معنای گسترده آن منظور است و از جمله شامل صنایع دستی - کشاورزی - ماهیگیری و خدمات نیز می شود.

ه - اختراعاتی که بهره برداری از آنها خلاف موازین شرعی یا نظم عمومی یا اخلاق حسنه باشد قابل ثبت نمی باشند.

ماده ۳ - حق ثبت اختراع، ذکر نام مخترع :

الف - حقوق اختراع ثبت شده منحصرأ به مخترع تعلق دارد.

ب - اگر دو یا چند شخص مشترکاً اختراعی کرده باشند حقوق ناشی از اختراع مشترکاً به آنان تعلق خواهد داشت.

ج - هرگاه دو یا چند شخص، مستقل از دیگری اختراع واحدی کرده باشند شخصی که اظهارنامه اختراع خود را زودتر تسلیم کرده است و یا در صورت ادعای حق

تقدم هرکدام که بتواند اثبات کند در تاریخ مقدم به صورت معتبر اظهارنامه خود را تسلیم کرده است، مشروط بر این که اظهارنامه مذکور مسترد یا رد یا مسکوت گذارده نشده باشد حق ثبت اختراع را خواهد داشت.

د - حقوق ناشی از اختراع ثبت شده قابل انتقال است و در صورت فوت صاحب حق به وراث او منتقل می شود.

ه - هرگاه اختراعی در اجرای یک قرارداد استخدام انجام شده باشد حقوق مربوط به آن اختراع متعلق به کارفرما خواهد بود مگر آن که خلاف آن در قرارداد شرط شده باشد. و - نام مخترع در ورقه اختراع قید می شود مگر این که کتباً از اداره مالکیت صنعتی درخواست کند که نامش ذکر نشود. هرگونه اظهار یا تعهد مخترع مبنی بر این که نام شخص دیگری به عنوان مخترع قید گردد، فاقد اثر قانونی است.

ماده ۴ - اظهارنامه اختراع :

الف - اظهارنامه ثبت اختراع که به اداره مالکیت صنعتی داده می شود باید به فارسی تنظیم شده دارای تاریخ و امضاء بوده حاوی خواسته، توصیف، ادعا و در صورت لزوم یک یا چند نقشه و خلاصه‌ای از توصیف اختراع باشد.

به اظهارنامه ثبت اختراع برابر مقررات، حق الثبت اظهارنامه تعلق می گیرد.

ب -

۱ - درخواست باید حاوی تقاضای ثبت اختراع، نام و سایر اطلاعات لازم درخصوص متقاضی، مخترع و نماینده قانونی او (در صورت وجود) و عنوان اختراع باشد.

۲ - در مواقعی که متقاضی شخص مخترع نیست درخواست فوق باید همراه مدارک مثبت حق او برای ثبت اختراع باشد.

ج - توصیف باید گویای جزئیات اختراع باشد به نحوی که برای شخص دارای مهارت عادی در فن مربوط به اندازه کافی واضح و کامل بوده تا بتواند آن را اعمال نماید و به خصوص ذکر حداقل یک روش اجرای اختراع که برای متقاضی مشخص بوده ضروری است.

د -

۱ - ادعا باید موضوعی را که حمایت آن درخواست می شود تعیین کند. توصیف و نقشه ها را می توان برای تفسیر ادعا مورد استفاده قرار داد.

۲ - ادعا باید واضح، مختصر و کاملاً با توصیف همراه باشد.

ه - در مواقع لازم برای فهم اختراع نقشه نیز مطالبه می شود.

و - خلاصه توصیف فقط به منظور ارائه اطلاعات فنی خواهد بود و آن را به هیچ وجه جهت تفسیر محدوده حمایت نمی توان در نظر گرفت.

ز - متقاضی ثبت اختراع تا زمانی که اظهارنامه او جهت ثبت اختراع قبول نشده است می تواند آن را مسترد کند.

ماده ۵ - وحدت اختراع، اصلاح، تقسیم اظهارنامه :

الف - اظهارنامه باید فقط به یک اختراع یا به دسته ای از اختراعات که به گونه ای مرتبط شده اند و یک مفهوم اختراع کلی را تشکیل می دهند مربوط باشد.

ب - متقاضی می تواند تا زمانی که اظهارنامه مورد موافقت قرار نگرفته است اظهارنامه خود را اصلاح کند مشروط بر این که اصلاح از توضیح اظهارنامه نخستین تجاوز نکند.

ج -

۱ - متقاضی می تواند تا زمانی که اظهارنامه مورد موافقت قرار نگرفته است،

اظهارنامه خود را به دو یا چند اظهارنامه تقسیم کند (اظهارنامه تقسیمی) مشروط بر اینکه هر یک از اظهارنامه‌های تقسیمی از توضیح اظهارنامه نخستین تجاوز نکند.

۲ - هر اظهارنامه تقسیمی باید دارای همان تاریخ تقاضا و در صورت اقتضا دارای همان تاریخ حق تقدم اظهارنامه نخستین باشد.

د - اینکه یک اختراع براساس اظهارنامه‌ای ثبت شده است که شرط وحدت اختراع موضوع بند (الف) این ماده در آن رعایت نشده است موجب بی اعتباری آن نخواهد شد.

ماده ۶ - حق تقدم :

الف - اظهارنامه می تواند حاوی اعلامیه‌ای مبنی بر تقاضای حق تقدم به نحو مقرر در قرارداد اتحادیه پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی مورخ ۱۲۶۱ هجری شمسی (۲۵ مارس ۱۸۸۳) و اصلاحات بعدی باشد. حق تقدم می تواند براساس یک یا چند اظهارنامه ملی یا منطقه‌ای یا بین‌المللی باشد که توسط متقاضی یا سلف او در هر کشور یا برای هر کشور عضو کنوانسیون مذکور تسلیم شده است.

ب - هرگاه اظهارنامه حاوی اعلامیه‌ای طبق بند (الف) باشد، اداره مالکیت صنعتی از متقاضی می خواهد که ظرف مدت معین رونوشت اظهارنامه نخستین گواهی شده توسط مرجع ثبت اظهارنامه در محل تقاضا را ارائه دهد.

ج - اثر اعلامیه مذکور همان است که در کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی مقرر شده است.

د - اگر اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که شرایط مندرج در این ماده و مقررات مربوط به آن رعایت نشده‌اند، اعلامیه مذکور کأن لم یکن تلقی خواهد شد.

ماده ۷ - اطلاعات مربوط به مطابقت اظهارنامه‌های خارجی اختراع :

الف - متقاضی بنا بر درخواست اداره مالکیت صنعتی باید شماره و تاریخ هرگونه اظهارنامه اختراع را که در خارج تسلیم کرده است و عیناً و ماهیتاً مربوط به همان اختراعی است که در اظهارنامه تقدیمی خود به این اداره ادعا نموده است به اداره مذکور تسلیم نماید.

ب -

۱ - متقاضی بنا به درخواست اداره مالکیت صنعتی مدارک زیر را که مربوط به یکی از اظهارنامه‌های موضوع بند (الف) است به اداره مذکور تسلیم خواهد نمود:

(۱) - تصویری از هرگونه نامه و اخطاریه‌ای که متقاضی در مورد نتایج بررسی‌های انجام شده در خصوص اظهارنامه‌های خارج دریافت کرده است.
(۲) - تصویری از ورقه اختراع که براساس اظهارنامه‌های خارجی ثبت شده است.

(۳) - تصویر هرگونه تصمیم نهائی مبنی بر رد اظهارنامه خارجی یا رد ثبت اختراع ادعا شده در اظهارنامه خارجی.

۲ - متقاضی باید به درخواست اداره مالکیت صنعتی تصویری از هر تصمیم نهائی مبنی بر بی‌اعتباری ورقه اختراعی که براساس اظهارنامه خارجی موضوع جزء (۱) بند (ب) فوق صادر شده است، ارائه دهد.

ماده ۸ - تاریخ تقاضای ثبت اختراع:

الف -

۱ - اداره مالکیت صنعتی تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه تلقی

خواهد کرد مشروط بر این که در زمان دریافت، اظهارنامه حاوی نکات زیر باشد:

(۱) - ذکر صریح یا ضمنی این نکته که ثبت یک اختراع تقاضا می شود.

(۲) - ذکر نکاتی که شناخت هویت متقاضی را میسر می کند.

(۳) - توصیف اجمالی اختراع.

۲- اگر اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که اظهارنامه در زمان تقاضا فاقد شرایط

مندرج در جزء «۱» بند فوق بوده است از متقاضی دعوت خواهد کرد تا اصلاحات لازم را در آن انجام دهد و تاریخ تقاضا همان تاریخ دریافت اصلاحات مذکور خواهد بود ولی اگر اصلاحات صورت نگیرد اظهارنامه کانلم یکن تلقی خواهد شد.

ب - در مواقعی که اظهارنامه به نقشه‌هایی اشاره می کند که در واقع در اظهارنامه درج نشده‌اند، اداره مالکیت صنعتی از متقاضی دعوت خواهد کرد تا نقشه‌های مذکور را ارائه دهد. اگر متقاضی دعوت مزبور را اجابت کند و نقشه‌های مورد اشاره را ارائه دهد اداره مذکور تاریخ تقاضا را تاریخ دریافت نقشه‌های مزبور تلقی خواهد نمود. در غیر این صورت، تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه قید و اشاره به نقشه‌های مذکور را کانلم یکن تلقی خواهد کرد.

ج - پس از قید تاریخ تقاضا اداره مالکیت صنعتی از نظر این که آیا اظهارنامه مطابق با شرایط مندرج در این قانون و آئین نامه آن است و این که آیا اطلاعات درخواستی در ماده (۷) ارائه شده‌اند یا خیر، اظهارنامه را مورد بررسی قرار خواهد داد.

ماده ۹ - صدور ورقه اختراع، تغییرات در ورقه‌های اختراع:

الف - هرگاه اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که شرایط مندرج در بند (ج) ماده

(۸) رعایت شده‌اند، ثبت اختراع را قبول خواهد کرد، در غیر این صورت اظهارنامه را رد و

مراتب را به متقاضی ابلاغ خواهد نمود.

ب - اداره مالکیت صنعتی پس از ثبت اختراع باید:

۱ - یک نوبت آگهی درخصوص ثبت اختراع منتشر کند.

۲ - گواهینامه ثبت اختراع را صادر کند.

۳ - اصل ورقه ثبت اختراع را بایگانی و رونوشتی از آن را به متقاضی تسلیم کند.

۴ - به شرط پرداخت هزینه مقرر، رونوشت ورقه اختراع را در اختیار هر متقاضی

قرار دهد.

ج - به درخواست دارنده ورقه اختراع، اداره مالکیت صنعتی در مضمون و نقشه‌های اختراع، تغییراتی را به منظور تعیین حدود حمایت اعطاء شده انجام خواهد داد، مشروط بر این که در نتیجه تغییرات مذکور، اطلاعات ابراز شده در ورقه اختراع از حدود اطلاعات مذکور در اظهارنامه اولیه‌ای که اختراع براساس آن ثبت شده است، تجاوز نکند.

ماده ۱۰ - حقوق ناشی از ورقه اختراع:

الف - بهره‌برداری از اختراع ثبت شده در ایران توسط اشخاصی غیر از مالک اختراع، مشروط به موافقت مالک آن است.

ب - در این قانون بهره‌برداری از اختراع ثبت شده شامل هر یک از اعمال زیر است:

۱ - هنگامی که اختراع درخصوص یک فرآورده می‌باشد:

(۱) - ساخت، وارد کردن، عرضه برای فروش، فروش و استفاده از فرآورده.

(۲) - ذخیره چنین کالایی به قصد عرضه برای فروش، فروش یا استفاده.

۲ - هنگامی که موضوع ثبت اختراع یک فرآیند است:

(۱) - استفاده از فرآیند.

(۲) - انجام هرکدام از افعال مندرج در جزء «۱» بند (ب) فوق درخصوص

کالاهایی که مستقیماً از طریق این فرآیند بدست آمده‌اند.

ج - مالک می‌تواند با رعایت بند (د) این ماده و ماده (۱۲) علیه هر شخصی که

بدون اجازه او اعمال مندرج در بند (ب) را انجام دهد و به حق مخترع تجاوز کند و یا

هرگونه عملی انجام دهد که ممکن است منجر به تجاوز به حق مخترع شود به دادگاه

شکایت کند.

- د -

۱ - حقوق ناشی از ورقه اختراع شامل موارد زیر نمی‌شود:

(۱) - اعمال مربوط به کالاهایی که توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار

ایران عرضه شده‌اند.

(۲) - استفاده از وسائل موضوع اختراع در هواپیماها، وسائط نقلیه زمینی یا

کشتی‌های سایر کشورها که به‌طور موقت یا تصادفاً وارد حریم هوایی، مرزهای

زمینی یا آبیهای ایران شده‌اند.

(۳) - اعمالی که فقط با اهداف آزمایشی درباره اختراع ثبت شده انجام شده‌اند.

(۴) - اعمال انجام شده توسط هر شخصی که با حسن نیت قبل از تقاضای ثبت

اختراع یا در مواقعی که حق تقدم تقاضا شده است، قبل از تاریخ تقاضای حق

تقدم که براساس آن اختراع تقاضا شده است از اختراع استفاده می‌کرده یا

اقدامات جدی و مؤثری جهت آماده شدن برای استفاده از آن در ایران به عمل

می‌آورده است.

۲ - حقوق استفاده‌کننده قبلی که در جزء (۱) بند (د) فوق قید شده است تنها به

همراه شرکت یا تجارت یا به همراه بخشی از شرکت یا تجارت که در آن از اختراع استفاده می شده یا مقدمات استفاده آن فراهم می شده است، می تواند انتقال یابد یا واگذار شود.

ماده ۱۱ - مدت اعتبار، پرداخت های سالانه :

الف - اعتبار ورقه اختراع با رعایت بند (ب) این ماده، پس از انقضاء بیست سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه اختراع منقضی خواهد شد.

ب - به منظور حفظ اعتبار ورقه اختراع یا اظهارنامه اختراع، از یک سال بعد از تاریخ تسلیم اظهارنامه مبلغ معینی قبل از شروع هر سال به اداره مالکیت صنعتی پرداخت خواهد شد. تأخیر در پرداخت حداکثر تا شش ماه با پرداخت جریمه تأخیر مجاز است. در صورتی که طبق مفاد این بند هزینه سالانه پرداخت نشود اظهارنامه مربوط مسترد شده تلقی یا ورقه اختراع، فاقد اعتبار خواهد شد.

ماده ۱۲ - بهره برداری توسط دولت یا اشخاص مجاز از طرف آن :

الف - در مواردی که با نظر وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی ربط منافع عمومی بخصوص امنیت ملی، تغذیه، بهداشت یا توسعه سایر بخشهای حیاتی اقتصاد ملی چنین اقتضاء کند یا بهره برداری از اختراع توسط مالک یا شخص مجاز از طرف وی مغایر با رقابت آزاد باشد و به نظر مقام مذکور بهره برداری از اختراع رافع مشکل باشد، موضوع در کمیسیونی مرکب از رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، یک نفر قاضی دیوان عالی کشور یا معرفی رئیس قوه قضائیه، معاون دادستان کل کشور، نماینده رئیس جمهور و وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی ربط مطرح و در صورت تصویب، بدون موافقت مالک اختراع، یک سازمان دولتی یا شخص ثالثی که توسط کمیسیون مذکور تعیین می گردد، از اختراع

بهره‌برداری می‌نماید.

ب - بهره‌برداری از اختراع محدود به منظوری خواهد بود که در مجوز آمده است و مشروط به پرداخت مبلغ مناسب به مالک مذکور یا در نظر گرفتن ارزش اقتصادی اجازه می‌باشد و هرگاه تصمیمی طبق بند (الف) اتخاذ شده باشد، باید لزوم تصحیح اعمال غیررقابتی نیز در نظر گرفته شود. در صورتی که مالک اختراع یا هر شخص ذی‌نفع دیگر توضیحی داشته باشند پس از رسیدگی به اظهارات آنان اتخاذ تصمیم خواهد شد.

ج - کمیسیون می‌تواند بنا به درخواست مالک اختراع یا سازمان دولتی یا شخص ثالثی که مجوز بهره‌برداری از اختراع ثبت شده را دارد پس از رسیدگی به اظهارات طرفین یا یکی از آنها مفاد تصمیم بهره‌برداری از اختراع ثبت شده را تا حدی که اوضاع و احوال اقتضاء کند تغییر دهد.

- د -

۱ - در صورتی که مالک اختراع ادعا نماید که شرایط و اوضاع و احوالی که باعث اتخاذ تصمیم شده دیگر وجود ندارد و امکان تکرار آن میسر نیست و یا این که ادعا نماید سازمان دولتی یا شخص ثالثی که توسط کمیسیون تعیین شده نتوانسته طبق مفاد تصمیم و شرایط آن عمل کند، موضوع در کمیسیون مطرح و بررسی و پس از استماع اظهارات مالک اختراع، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط و بهره‌بردار، اجازه بهره‌برداری لغو و حسب مورد اجازه بهره‌برداری برای مالک یا بهره‌بردار دیگر صادر خواهد شد.

۲ - با وجود احراز شرایط مقرر در جزء (۱) فوق، اگر کمیسیون تشخیص دهد که حفظ حقوق قانونی اشخاصی که این اجازه را کسب کرده‌اند، بقاء تصمیم را ایجاب می‌نماید آن تصمیم را لغو نخواهد کرد.

ه - در مواردی که اجازه بهره‌برداری توسط کمیسیون به شخص ثالثی داده شده

است آن مجوز را فقط به همراه شرکت یا تجارت شخص تعیین شده از طرف کمیسیون یا به همراه قسمتی از شرکت یا تجارتی که اختراع در آن بهره‌برداری می‌شود، می‌توان انتقال داد.

و - اجازه بهره‌برداری مانع انجام امور زیر نخواهد بود:

۱ - انعقاد قرارداد بهره‌برداری توسط مالک اختراع.

۲ - بهره‌برداری مستمر از حقوق تفویضی توسط مالک اختراع طبق مندرجات بند

(ب) ماده (۱۰).

۳ - صدور اجازه استفاده ناخواسته طبق جزءهای (۱) و (۲) بند (ک) این ماده.

ز -

۱ - درخواست اجازه بهره‌برداری از کمیسیون باید همراه دلیل و سندی باشد که به موجب آن ثابت شود که مالک اختراع از شخصی که مایل به دریافت مجوز است، جهت دریافت اجازه بهره‌برداری، درخواستی دریافت کرده ولی شخص مذکور نتوانسته است اجازه بهره‌برداری را با شرایط معقول و ظرف مدت زمان معقول تحصیل نماید.

۲ - جزء (۱) این بند در موارد فوریت ناشی از مصالح ملی یا سایر شرایطی که دارای

فوریت فوق‌العاده هستند قابل اجراء نخواهد بود، مشروط بر این که در چنین مواردی مالک اختراع در اولین فرصت ممکن از تصمیم کمیسیون مطلع شود.

ح - بهره‌برداری از اختراع توسط سازمان دولتی یا اشخاص ثالثی که توسط

کمیسیون تعیین شده‌اند عمدتاً برای عرضه به بازار ایران خواهد بود.

ط - بهره‌برداری از اختراع در زمینه فناوری نیمه هادی‌ها، تنها در موردی جایز

خواهد بود که به منظور استفاده غیرتجاری عمومی باشد یا در موردی که وزیر یا بالاترین

مقام دستگاه ذی‌ربط تشخیص دهد که نحوه استفاده از اختراع ثبت شده توسط مالک یا

استفاده کننده آن غیرقابلی است و صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک رفع مشکل خواهد کرد که در این صورت نیز موضوع در کمیسیون مطرح و تصمیم لازم اتخاذ خواهد شد.

ی - تصمیمات کمیسیون طبق بندهای (الف) تا (ط) قابل اعتراض در دادگاه عمومی تهران است.

ک -

۱ - پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک:

اگر اختراعی که در یک ورقه اختراع ادعا شده بدون استفاده از یک اختراع مقدم ثبت شده، قابل بهره‌برداری نباشد، به شرط این که اختراعی که در ورقه اختراع مؤخر ادعا شده است نسبت به اختراع ادعا شده در ورقه اختراع مقدم متضمن پیشرفت مهم فنی و دارای اهمیت اقتصادی قابل توجهی باشد، اداره مالکیت صنعتی بنا بر درخواست مالک اختراع مؤخر پروانه بهره‌برداری تا حدی که جهت اجتناب از تجاوز به اختراع مقدم ضروری باشد بدون موافقت مالک آن صادر خواهد نمود.

۲ - در مواقعی که طبق جزء (۱) این بند پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک صادر شده است اداره مالکیت صنعتی به درخواست مالک اختراع مقدم، پروانه بهره‌برداری از اختراع مؤخر را بدون موافقت مالک آن نیز صادر خواهد کرد.

۳ - در صورت درخواست صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک طبق جزء‌های (۱) و (۲) این بند در تصمیم مربوط به صدور پروانه مذکور، حدود و کاربرد پروانه و مبلغ مناسبی که باید به مالک اختراع پرداخت شود و شرایط پرداخت، تعیین خواهد شد.

۴ - در صورت صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک طبق جزء (۱) انتقال

آن فقط به همراه اختراع مؤخر یا در صورت صدور پروانه بهره‌برداری طبق جزء (۲) انتقال آن فقط به همراه اختراع مقدم مجاز خواهد بود.

۵- درخواست صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک مشروط به پرداخت هزینه مقرر خواهد بود.

۶- در صورت صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک جزء‌هایی (۱) و (۲) این بند و بندهای (ب) تا (ح) و (ی) ماده (۱۲) این قانون در این خصوص نیز قابل اعمال خواهد بود.

ماده ۱۳ - ابطال ورقه اختراع :

الف - هر ذی‌نفعی می‌تواند از دادگاه ابطال ورقه اختراعی را درخواست نماید.
ب - در صورتی که ذی‌نفع ثابت کند که یکی از شرایط مندرج در بندهای (ب) و (ج) ماده (۱) و ماده (۲) و بندهای (ج) و (د) و (ه) ماده (۴) رعایت نشده‌اند یا این‌که مالک اختراع، مخترع یا قائم‌مقام قانونی او نیست حکم به ابطال ورقه اختراع صادر خواهد شد.

ج - هر ورقه اختراع یا ادعا یا بخشی از ادعاها که باطل شده‌اند، از تاریخ ثبت اختراع باطل تلقی خواهند شد.

د - رأی نهایی دادگاه به اداره مالکیت صنعتی ابلاغ خواهد شد و اداره مزبور آن را ثبت و آگهی مربوط به آن را در اولین فرصت ممکن منتشر خواهد کرد.

فصل دوم - طرحهای صنعتی

ماده ۱۴ - تعریف طرح صنعتی :

الف - از نظر این قانون، هرگونه ترکیبی از خطوط یا رنگها و هرگونه شکل سه بعدی با خطوط، رنگها و یا بدون آن، یک طرح صنعتی تلقی خواهد شد، به شرطی که چنین ترکیب یا شکلی به یک فرآورده صنعتی یا صنایع دستی شکل ظاهری خاصی بدهد و بتواند به عنوان طرحی برای یک فرآورده صنعتی یا صنایع دستی به کار رود.

ب - هر چیزی در یک طرح صنعتی که فقط جهت دستیابی به یک نتیجه فنی باشد و طراح آن در رابطه با شکل ظاهری محصول آن آزادی انتخاب نداشته باشد مشمول حمایت این قانون نمی باشد.

ماده ۱۵ - طرح صنعتی قابل ثبت :

الف - طرح صنعتی زمانی قابل ثبت است که جدید باشد.

ب - طرح صنعتی زمانی جدید است که از طریق انتشار به طور محسوس و یا از طریق استفاده به هر نحو دیگر قبل از تاریخ تسلیم اظهارنامه یا برحسب مورد قبل از حق تقدم اظهارنامه برای ثبت در هیچ نقطه‌ای از جهان برای عموم افشا نشده باشد.

مفاد جزء (۳) بند (ب) ماده (۲) این قانون درخصوص طرحهای صنعتی نیز قابل اعمال است.

ج - طرحهای صنعتی که خلاف موازین شرعی یا نظم عمومی یا اخلاق حسنه باشند قابل ثبت نخواهند بود.

ماده ۱۶ - حق ثبت طرحهای صنعتی، ذکر نام طراح:

مفاد ماده (۳) این قانون درخصوص طرحهای صنعتی نیز قابل اعمال است.

ماده ۱۷ - اظهارنامه:

الف - اظهارنامه ثبت یک طرح صنعتی به اداره مالکیت صنعتی تسلیم می شود و حاوی تقاضا، نقشه، عکس و سایر مشخصات گرافیکی کالا که تشکیل دهنده طرح صنعتی هستند و ذکر نوع فرآورده هائی که طرح صنعتی باید برای آنها استفاده شود، خواهد بود. در مواقعی که طرح صنعتی دویعدی است، می توان نمونه ای از آن را نیز به همراه اظهارنامه تسلیم نمود. اظهارنامه مشمول هزینه مقرر برای تسلیم آن خواهد بود.

ب - مواقعی که متقاضی همان طراح نیست، اظهارنامه باید به همراه مدرکی باشد که ذی حق بودن متقاضی را برای ثبت طرح صنعتی ثابت نماید.

ج - مفاد ماده (۶) این قانون درخصوص طرحهای صنعتی نیز قابل اعمال است.

د - دو یا چند طرح صنعتی را می توان در یک اظهارنامه قید کرد، مشروط بر آنکه مربوط به یک طبقه از طبقه بندی بین المللی و یا این که مربوط به یک مجموعه یا ترکیبی از اجزاء باشند.

ه - ممکن است ضمن اظهارنامه درخواست شود که انتشار آگهی از ثبت طرح صنعتی حداکثر تا دوازده ماه از تاریخ تسلیم اظهارنامه و یا اگر ادعای حق تقدم شده است از تاریخ حق تقدم به تأخیر افتد.

و - متقاضی می تواند تازمانی که اظهارنامه در جریان بررسی است هر وقت بخواهد اظهارنامه خود را مسترد نماید.

ماده ۱۸ - بررسی، ثبت و انتشار آگهی طرح صنعتی :

الف - تاریخ اظهارنامه همان تاریخ تسلیم آن به اداره مالکیت صنعتی است، مشروط بر این که در زمان تسلیم، اظهارنامه حاوی کلیه اطلاعاتی باشد که شناسائی متقاضی و همچنین نمایش گرافیکی کالای متضمن طرح صنعتی را میسر سازد. مفاد جزء (۲) بند (الف) ماده (۸) در این خصوص نیز قابل اعمال است.

ب - اداره مالکیت صنعتی پس از وصول اظهارنامه، آن را از نظر مطابقت با مفاد بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۷) و مقررات مربوط به آن و این که آیا هزینه مربوط پرداخت شده یا نه و نیز آن که طرح صنعتی مورد نظر وفق مقررات مندرج در ماده (۱۴) و بند (ج) ماده (۱۵) و مقررات ذی ربط هست یا نه، بررسی خواهد کرد.

ج - هرگاه اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که شرایط مندرج در بند (ب) این ماده رعایت شده است طرح صنعتی مذکور را ثبت و آگهی مربوط به آن را منتشر و گواهی ثبت آن را به نام متقاضی صادر و در غیر این صورت اظهارنامه را مردود اعلام خواهد کرد.

- د -

۱ - با وجود بند (ج) این ماده، هرگاه درخواستی طبق بند (ه) ماده (۱۷) درخواست تأخیر آگهی مربوط ارائه شده باشد، پس از ثبت طرح صنعتی، نمونه طرح و مفاد اظهارنامه در اختیار عموم گذارده نخواهد شد. در این صورت یک آگهی حاوی تأخیر انتشار طرح صنعتی مذکور و اطلاعات مربوط به هویت مالک طرح ثبت شده و تاریخ تسلیم اظهارنامه و مدت تأخیر مورد درخواست و سایر امور ضروری منتشر خواهد شد.

۲ - پس از انقضاء مدت تأخیر درخواست شده، اداره مالکیت صنعتی آگهی طرح صنعتی ثبت شده را منتشر خواهد کرد.

۳ - طرح دعوی براساس یک طرح صنعتی ثبت شده در مدت تأخیر انتشار آگهی مشروط به آن است که اطلاعات مندرج در دفاتر ثبت و اطلاعات مربوط به پرونده اظهارنامه به شخصی که علیه او دعوی اقامه می شود کتباً اعلام شده باشد.

ماده ۱۹ - حقوق ناشی از ثبت طرح صنعتی، مدت اعتبار و تمدید:

الف - بهره برداری از یک طرح صنعتی در ایران توسط اشخاصی غیر از مالک طرح صنعتی ثبت شده، مشروط به موافقت مالک است.

ب - در این قانون، بهره برداری از یک طرح صنعتی ثبت شده به معنی ساخت، فروش و وارد کردن اقلام حاوی آن طرح صنعتی است.

ج - مفاد بند جزء ۱۰ بند (د) ماده (۱۰) در این خصوص نیز قابل اعمال است.

د - مالک طرح صنعتی ثبت شده، علاوه بر سایر حقوق و راهکارهای قانونی، حق دارد علیه هر شخصی که به طرح صنعتی بدون موافقت او از طریق انجام افعال مذکور در بند (ب) این ماده تجاوز کند یا مرتکب عملی شود که موجبات تجاوز احتمالی آینده را فراهم آورد، در دادگاه اقامه دعوی نماید.

ه - مدت اعتبار یک طرح صنعتی پنج سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه ثبت آن خواهد بود. اعتبار ثبت را می توان برای دو دوره پنج ساله متوالی دیگر پس از پرداخت هزینه مربوط تمدید نمود. یک مهلت ارفاقی شش ماهه پس از انقضای مدت فوق برای پرداخت هزینه تمدید به شرط پرداخت جریمه تأخیر در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۲۰ - ابطال ثبت طرح صنعتی :

الف - هر شخص ذی نفعی می تواند از دادگاه، ابطال ثبت یک طرح صنعتی را درخواست نماید.

ب - شخصی که تقاضای ابطال دارد اگر بتواند ثابت کند که یکی از شرایط مندرج در مواد (۱۴) و (۱۵) رعایت نشده است یا کسی که طرح صنعتی به نام وی ثبت شده پدیدآورنده آن طرح یا قائم مقام قانونی او نمی باشد دادگاه ثبت طرح صنعتی فوق را باطل خواهد کرد.

ج - مفاد بندهای (ج) و (د) ماده (۱۳) در این خصوص نیز قابل اعمال است.

فصل سوم - علائم، علائم جمعی و نامهای تجارتي

ماده ۲۱ - تعريف علامت، علامت جمعی و نام تجارتي :

الف - علامت یعنی هر نشان قابل رؤیتی که بتواند کالاها (علامت تجارتي) یا خدمات (علامت خدماتی) اشخاص حقیقی یا حقوقی را از هم متمایز سازد.

ب - علامت جمعی یعنی هر نشان قابل رؤیتی که با همین عنوان در اظهارنامه ثبت معرفی می شود و بتواند مبدأ یا هرگونه خصوصیات مشترک دیگر نظیر کیفیت کالا یا خدمات اشخاص حقیقی و حقوقی را که از این نشان تحت نظارت مالک ثبت شده علامت جمعی استفاده می کنند متمایز سازد.

ج - نام تجارتي یعنی اسم یا عنوانی که معرف و مشخص کننده شخص حقیقی یا حقوقی باشد.

ماده ۲۲ - تحصیل حق استفاده انحصاری از علامت و قابلیت ثبت :

الف - حق استفاده انحصاری از یک علامت فقط برای کسی شناخته می‌شود که علامت خود را طبق مقررات این قانون به ثبت رسانده باشد.

ب - علامت در موارد زیر قابل ثبت نیست:

۱ - اگر نتواند کالاها یا خدمات یک مؤسسه را از کالاها و خدمات مؤسسه دیگر

متمایز سازد.

۲ - اگر خلاف موازین شرعی یا نظم عمومی یا اخلاق حسنه باشد.

۳ - اگر احتمال داشته باشد که عموم یا مراکز تجاری را به ویژه در مورد مبدأ

جغرافیائی کالاها یا خدمات یا خصوصیات آنها گمراه کند.

۴ - اگر علامت عین یا تقلید نشان نظامی، پرچم، یا سایر نشان‌های مملکتی یا نام یا

نام اختصاری یا حروف اول یک نام یا نشان رسمی متعلق به کشور، سازمانهای بین‌الدولی

یا سازمانهایی که تحت کنوانسیونهای بین‌المللی تأسیس شده‌اند یا موارد مذکور، یکی از

اجزاء آن علامت باشد، مگر آن که توسط مقام صلاحیتدار آن کشور یا سازمان ذی‌ربط

اجازه استفاده صادر شده باشد.

- ۵ -

(۱) - اگر علامت عین یا به طریق گمراه‌کننده‌ای شبیه یا ترجمه یک علامت یا

نام تجاری باشد که برای همان کالاها یا خدمات یا کالاها و خدمات مشابه

متعلق به مؤسسه دیگری در ایران معروف است.

(۲) - اگر علامت در ایران برای کالاها یا خدماتی ثبت شده و معروف باشد که

عین یا شبیه کالا یا خدماتی نیست که برای آنها تقاضای ثبت شده است به

شرطی که میان استفاده از علامت برای آن کالاها و خدمات و مالک علامت

معروف ارتباطی وجود داشته باشد و به منافع مالک علامت معروف به دلیل چنین استفاده‌ای به احتمال زیاد لطمه وارد شود.

۶- اگر عین علامتی باشد که به نام مالک دیگری ثبت شده است یا تاریخ تقاضای آن مقدم با دارای حق تقدم است و برای همان کالاها یا خدمات یا کالاها و خدماتی است که ارتباط بسیار نزدیکی با آنها دارد و یا شباهت به اندازه‌ای است که موجب فریب و گمراهی می‌شود.

ماده ۲۳ - اظهارنامه ثبت علامت:

الف - اظهارنامه ثبت علامت به اداره مالکیت صنعتی تسلیم خواهد شد و حاوی درخواست، نمونه علامت و فهرست کالاها یا خدماتی که ثبت علامت آنها درخواست شده و طبق طبقه‌بندی قابل اجراء یا طبقه‌بندی بین‌المللی باشد، خواهد بود. تسلیم اظهارنامه مذکور مشروط به پرداخت هزینه مقرر می‌باشد.

ب -

۱ - همان‌گونه که در قرارداد اتحادیه پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی مورخ ۱۲۶۱ هجری شمسی (۲۰ مارس ۱۸۸۳ میلادی) و اصلاحات بعدی مقرر شده، ممکن است اظهارنامه حاوی اعلامیه‌ای مبنی بر ادعای حق تقدم یک اظهارنامه قبلی ملی یا منطقه‌ای باشد که توسط متقاضی یا سلف او در، یا برای هر کشور عضو کنوانسیون مذکور تقاضا شده است در این صورت اداره مالکیت صنعتی از متقاضی درخواست خواهد کرد که در مدت مقرر، تصویری از اظهارنامه قبلی که صحت آن توسط مرجع ثبت اظهارنامه در محل تقاضا گواهی شده باشد، ارائه دهد.

۲ - تأثیر این اعلامیه همان خواهد بود که در قانون قرارداد اتحادیه پاریس برای

بین‌المللی معروف به پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی مورخ ۱۲۶۱ هجری شمسی (۱۸۸۳ میلادی) قید شده است. اگر اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که شرایط مندرج در این بند و مقررات مربوط به آن رعایت نشده‌اند، اعلامیه مذکور کان‌لم‌یکن تلقی خواهد شد.

ج - متقاضی می‌تواند در هر زمان طی مدتی که اظهارنامه او در دست بررسی است و هنوز ثبت نشده، آن را مسترد کند.

ماده ۲۴ - بررسی، اعتراض و ثبت علامت :

الف -

۱ - اداره مالکیت صنعتی، اظهارنامه را از لحاظ انطباق با شرایط مندرج در بند (الف) ماده (۲۳) و مقررات مربوط به آن بررسی خواهد کرد.

۲ - اداره مالکیت صنعتی علامت را بررسی و قابل ثبت بودن آن را از لحاظ انطباق با تعاریف مندرج در بند (الف) ماده (۲۱) و جزءهای (۱) تا (۵) بند (ب) ماده (۲۲) احراز خواهد کرد.

ب -

۱ - پس از آن که اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که شرایط مندرج در بند (الف) این ماده رعایت شده است موجبات انتشار آگهی مربوط به اظهارنامه پذیرفته شده را طبق روش مقرر، فراهم خواهد کرد.

۲ - هر ذی‌نفع می‌تواند طی مدت مقرر و به نحو پیش‌بینی شده، اعتراض خود را مبنی بر عدم رعایت یک یا چند شرط مندرج در بند (الف) ماده (۲۱) و بند (ب) ماده (۲۲) و مقررات مربوط به آنها به اداره مالکیت صنعتی تسلیم نماید.

۳- اداره مالکیت صنعتی رونوشت اعتراض نامه را برای متقاضی ارسال خواهد کرد و متقاضی ظرف مدت مقرر و به طریق پیش بینی شده، یادداشت متقابلی مبنی بر این که بر ثبت اظهارنامه خود تأکید دارد برای اداره مذکور خواهد فرستاد. در غیراین صورت اظهارنامه وی مسترد شده تلقی خواهد شد.

۴- اگر متقاضی یادداشت متقابلی بفرستد، اداره مالکیت صنعتی رونوشت آن را در اختیار معترض قرار خواهد داد و پس از شنیدن مطالب طرفین (اگر هر دو یا یکی از طرفین مایل به بیان مطالبی باشند) و با در نظر گرفتن ماهیت پرونده، تصمیم خواهد گرفت که آیا علامت باید ثبت شود یا خیر.

۵- پس از انتشار آگهی اظهارنامه و تا زمان به ثبت رسیدن علامت، متقاضی از همان امتیازات و حقوقی برخوردار است که در صورت ثبت برخوردار خواهد بود. با این حال هرگاه درباره عملی که پس از آگهی اظهارنامه، انجام شده، دعوائی به وسیله متقاضی ثبت مطرح شود و خوانده ثابت کند که در زمان انجام عمل، علامت قانوناً قابل ثبت نبوده است، این دفاع قابل استماع خواهد بود.

ج - هرگاه اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که شرایط مندرج در بند (الف) این ماده رعایت شده اند یا نسبت به ثبت اظهارنامه در مدت مقرر اعتراضی نشده و یا نسبت به ثبت اظهارنامه اعتراض شده ولی نتیجه اعتراض به نفع متقاضی بوده است، علامت را ثبت و آگهی مربوط به ثبت آن را منتشر و تصدیق ثبت آن را به نام متقاضی صادر و در غیراین صورت اظهارنامه را رد خواهد کرد.

ماده ۲۵ - حقوق ناشی از ثبت علامت، مدت اعتبار و تمدید آن :

الف - استفاده از علامت ثبت شده مربوط به هر کالا یا خدمتی که علامت برای آن

ثبت شده توسط هر شخصی غیر از مالک علامت، مشروط به موافقت مالک می‌باشد.

ب - مالک علامت ثبت شده علاوه بر هرگونه حقوق و ضمانت اجرائی و یا اقدامات دیگر می‌تواند علیه هر شخصی که بدون موافقت وی از علامت به طریق فوق استفاده کند و یا علیه شخصی که مرتکب عملی شود که عادتاً منتهی به تجاوز به حقوق ناشی از ثبت گردد، در دادگاه اقامه دعوی نماید. این حقوق حتی استفاده از نشانی را که شبیه علامت ثبت شده است و استفاده از آن در خصوص کالاها یا خدماتی مشابه کالاها یا خدماتی که علامت مذکور برای آنها ثبت شده است در صورتی که موجب گمراهی عموم گردد، شامل می‌شود.

ج - حقوق ناشی از ثبت علامت شامل اقدامات مربوط به کالاها و خدماتی که توسط مالک علامت یا با موافقت او به بازار ایران عرضه شده‌اند نخواهد بود.

د -

- ۱ - مدت اعتبار ثبت علامت ده سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه ثبت خواهد بود.
- ۲ - مدت اعتبار ثبت علامت با درخواست مالک آن برای دوره‌های متوالی ده ساله با پرداخت هزینه مقرر، قابل تمدید است.
- ۳ - اعطاء یک مهلت ارفاقی شش ماهه برای پرداخت هزینه تمدید، با پرداخت جریمه تأخیر پرداخت، مجاز خواهد بود.

ماده ۲۶ - ابطال و لغو ثبت علامت به علت عدم استفاده از آن :

الف -

- ۱ - هر شخص ذی‌نفع می‌تواند از دادگاه ابطال ثبت علامت را درخواست نماید.
- ۲ - دادگاه در صورتی علامت را باطل خواهد کرد که شخص ذی‌نفع ثابت کند که

یکی از شرایط بند (الف) ماده (۲۱) و بند (ب) ماده (۲۲) رعایت نشده است.
۳- ابطال ثبت یک علامت از تاریخ ثبت آن مؤثر خواهد بود و آگهی مربوط به آن نیز در اولین فرصت ممکن انتشار خواهد یافت.

ب - هر ذی‌نفعی می‌تواند با اثبات این که مالک علامت ثبت شده کالا یا خدمات، شخصاً یا به وسیله شخصی که از طرف او مجاز بوده است، آن علامت را به مدت سه سال کامل یا بیشتر از تاریخ ثبت، تا یک ماه قبل از تاریخ درخواست ذی‌نفع بدون استفاده گذاشته است، ابطال و لغو آن را از دادگاه تقاضا کند. البته اگر ثابت شود که شرایط خاصی مانع استفاده از علامت شده و عمدی برای عدم استفاده وجود نداشته است، ثبت آن باطل نخواهد شد.

ماده ۲۷ - ثبت علائم جمعی :

الف - با رعایت بندهای (ب) و (ج) زیر، مواد (۲۲) تا (۲۶) این قانون برای علائم جمعی نیز قابل اعمال خواهند بود، با این استثنای که به جای ارجاع به بند (الف) ماده (۲۱) به بند (ب) ماده (۲۱) مراجعه خواهد شد.

ب -

۱ - در اظهارنامه ثبت علامت جمعی، به علامت مورد نظر به عنوان یک علامت جمعی اشاره و نسخه‌ای از ضوابط و شرایط استفاده از علائم جمعی نیز به آن ضمیمه خواهد شد.

۲ - مالک علامت جمعی ثبت شده، در مورد هرگونه تغییرات انجام شده در ضوابط و شرایط مورد اشاره در جزء (الف)، اداره مالکیت صنعتی را مطلع خواهد کرد.

ج - علاوه بر موجبات ابطال مذکور در بند (الف) ماده (۲۶)، هرگاه خواهان ثابت

کند که فقط مالک علامت ثبت شده، از آن به تنهایی استفاده می‌کند و یا برخلاف ضوابط مندرج در جزء (۱) بند (ب) این ماده، استفاده می‌نماید یا اجازه استفاده از آن را صادر می‌کند یا این که وی از علامت جمعی به نحوی استفاده می‌کند یا اجازه استفاده از آن را می‌دهد که موجبات فریب مراکز تجاری یا عموم را نسبت به مبدأ و یا هر خصوصیات مشترک دیگر کالاها یا خدمات مربوطه فراهم می‌نماید، دادگاه علامت جمعی را باطل خواهد کرد.

ماده ۲۸ - اجازه بهره‌برداری از علائم جمعی :

الف - هر قرارداد اجازه بهره‌برداری از ثبت یا اظهارنامه ثبت یک علامت باید کنترل مؤثر اجازه دهنده بر کیفیت و مرغوبیت کالاها یا خدمات ارائه شده توسط استفاده کننده را پیش‌بینی کند.

اگر در قرارداد اجازه بهره‌برداری، چنین کنترل کیفی پیش‌بینی نشود یا چنین کنترلی به طور مؤثر انجام نگیرد، قرارداد اجازه بهره‌برداری فاقد اعتبار خواهد بود.

ب - ثبت علامت جمعی یا اظهارنامه آن نمی‌تواند موضوع یک قرارداد اجازه بهره‌برداری باشد.

ماده ۲۹ - نامهای تجاری :

الف - هر اسم یا عنوانی که ماهیت یا طریقه استفاده آن برخلاف موازین شرعی یا نظم عمومی یا اخلاق حسنه باشد و یا به ویژه اگر موجبات فریب مراکز تجاری یا عموم را نسبت به ماهیت مؤسسه‌ای که توسط آن اسم یا عنوان معرفی می‌شود فراهم کند، نمی‌تواند به عنوان یک نام تجاری به کار رود.

۱ - صرفنظر از قوانین و مقررات ثبت اجباری نامهای تجاری، این قبیل نامها حتی قبل از ثبت یا بدون ثبت در برابر عمل خلاف قانون اشخاص ثالث حمایت خواهند شد.

۲ - هرگونه استفاده بعدی از یک نام تجاری توسط اشخاص ثالث، اعم از این که به صورت نام تجاری یا علامت یا علامت جمعی باشد، یا هرگونه استفاده از نام تجاری یا علامت مشابه که به احتمال قوی، گمراهی عموم را باعث شود، غیرقانونی تلقی خواهد شد.

فصل چهارم - مقررات عمومی

ماده ۳۰ - قراردادهای اجازه بهره برداری و تغییرات در مالکیت :

الف - هرگونه تغییر در مالکیت اختراع، ثبت طرح صنعتی یا ثبت یا علامت جمعی یا در مالکیت اظهارنامه آنها، به درخواست کتبی هر شخص ذی نفع از اداره مالکیت صنعتی انجام خواهد شد و به ثبت خواهد رسید و جز در مورد تغییر مالکیت اظهارنامه، توسط اداره مذکور آگهی خواهد شد. تأثیر این گونه تغییر نسبت به اشخاص ثالث منوط به تسلیم درخواست مزبور است.

ب - هرگونه تغییر در مالکیت ثبت یا علامت جمعی یا مالکیت اظهارنامه مربوط به آن نیاز به موافقت قبلی رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور دارد.

ج - هرگونه تغییر در مالکیت نام تجاری باید همراه با انتقال مؤسسه یا بخشی از آن که با نام مزبور شناخته می شود صورت گیرد و درخواست آن باید به صورت کتبی باشد.

د - این گونه تغییر در مالکیت ثبت علامت یا علامت جمعی اگر سبب گمراهی یا

فریب عموم شود، معتبر نخواهد بود. به خصوص اگر در مورد ماهیت، مبدأ، مراحل ساخت، خصوصیات یا تناسب با هدف کالاها یا خدماتی باشد که برای آنها علامت یا علامت جمعی در حال استفاده است یا مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

ه - هرگونه قرارداد اجازه بهره‌برداری از اختراع، طرحهای صنعتی ثبت شده، یا علامت ثبت شده یا اظهارنامه مربوط به آنها به اداره مالکیت صنعتی تسلیم خواهد شد و این اداره، مفاد آن را به صورت محرمانه حفظ ولی اجازه بهره‌برداری را ثبت و آگهی خواهد نمود. تأثیر این‌گونه قراردادها نسبت به اشخاص ثالث منوط به تسلیم آنها به اداره مذکور است.

ماده ۳۱ - نمایندگی :

در مواقعی که محل اقامت متقاضی یا مرکز اصلی تجارت وی خارج از ایران باشد، وکیل قانونی که مقیم و شاغل در ایران است، به نمایندگی از او اقدامات لازم را انجام می‌دهد.

ماده ۳۲ - تشکیلات اداری ثبت و مالکیت صنعتی :

الف - تصدی امور مربوط به مالکیت صنعتی و همچنین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی مالکیت معنوی و اتحادیه‌های مربوط به کنوانسیونهای ذی‌ربط به عهده سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است.

ب - ثبت کلیه موضوعات مالکیت صنعتی، اعم از اختراع، علامت، علامت جمعی، نام تجاری و طرح صنعتی به عهده سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بوده که توسط اداره مالکیت صنعتی صورت خواهد گرفت. در مواردی که مراجع دیگر به موجب

قانون اقدام به بررسی و ثبت این موارد می‌نمایند در صورتی از حمایتها و امتیازات مذکور در این قانون بهره‌مند می‌شوند که حسب مورد مالکیت یا اختراع آنها مطابق مقررات مربوطه در اداره مالکیت صنعتی به ثبت رسیده باشد.

ماده ۳۳ - دفاتر ثبت و روزنامه رسمی :

الف -

۱ - اداره مالکیت صنعتی، دفاتر جداگانه‌ای برای ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم خواهد داشت. علائم جمعی در بخش ویژه‌ای در دفتر ثبت علائم، ثبت خواهد شد. کلیه اموری که طبق مندرجات این قانون باید ثبت شوند، در دفاتر ثبت مذکور به ثبت خواهند رسید.

۲ - دفاتر ثبت در دسترس همگان خواهد بود و هر شخص می‌تواند طبق شرایط مندرج در آئین‌نامه اجرایی، مستخرجه‌ای از آنها تهیه نماید.

ب - اداره مالکیت صنعتی، کلیه آگهی‌های مندرج در این قانون را در روزنامه رسمی کشور منتشر خواهد کرد.

ماده ۳۴ - تصحیح اشتباهات، تمدید مهلت :

الف - اداره مالکیت صنعتی می‌تواند با رعایت مفاد آئین‌نامه این قانون، هرگونه اشتباه در ترجمه یا نسخه‌برداری، اشتباه اداری یا اشتباه در اظهارنامه یا سند ارائه شده به اداره مذکور یا در هر یک از ثبت‌های انجام شده طبق این قانون یا آئین‌نامه اجرایی را تصحیح نماید.

ب - اگر اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که اوضاع و احوال موجود تمدید

مهلت را اقتضا می‌کند، می‌تواند پس از دریافت درخواست کتبی، مهلت انجام هر عملی را که طبق این قانون یا آئین‌نامه اجرایی باید انجام شود، تمدید نماید. این کار پس از اعلام به اشخاص ذی‌نفع برطبق مقررات مذکور در آئین‌نامه انجام خواهد شد.

ماده ۳۵ - اعمال اختیارات قانونی :

اداره مالکیت صنعتی به طرفی که می‌خواهد علیه او تصمیم بگیرد قبل از اعمال اختیارات قانونی فرصت کافی خواهد داد تا مطالب خود را اظهار نماید.

ماده ۳۶ - دادگاه صالح و اعتراض به تصمیمات اداره مالکیت صنعتی :

الف - رسیدگی به اختلافات ناشی از اجرای این قانون و آئین‌نامه اجرایی آن در صلاحیت شعبه یا شعب خاصی از دادگاههای عمومی تهران که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین خواهد شد، می‌باشد.

ب - هرگونه تصمیمی که طبق این قانون توسط اداره مالکیت صنعتی اتخاذ شود، به‌ویژه درمورد ثبت اختراع، طرح صنعتی یا علامت یا علامت جمعی یا رد اظهارنامه مربوط به آنها قابل اعتراض توسط اشخاص ذی‌نفع است و آنان می‌توانند اعتراض خود را با تقدیم دادخواست به دادگاه صالح مطرح نمایند. چنین دادخواستی باید در مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ و یا اطلاع از آن تصمیم تقدیم گردد. تجدیدنظر از آراء، تابع مقررات آئین دادرسی مدنی خواهد بود.

ماده ۳۷ - نقض حقوق، اعمال غیر قانونی و جرائم :

الف - با رعایت بند (د) ماده (۱۰)، ماده (۱۲)، بند (ج) ماده (۱۹) و بند (ج) ماده (۲۵)، نقض حقوق به معنای انجام هرگونه فعلی در ایران است که در مواد (۱۰)، (۱۹) و (۲۵) به آنها اشاره شده و توسط اشخاصی غیر از مالک حقوق تحت حمایت قانون و بدون موافقت او، انجام گرفته است.

ب - بنا به درخواست مالک حقوق تحت حمایت قانون و یا دارنده اجازه استفاده، در صورتی که ثابت شود وی از مالک درخواست نموده که برای خواسته معینی به دادگاه درخواست بدهد و مالک از این کار امتناع ورزیده یا نتوانسته آن را انجام دهد، دادگاه می تواند دستور جلوگیری از نقض حقوق یا نقض قریب الوقوع حقوق یا هرگونه فعالیت غیر قانونی مندرج در بند (ب) ماده (۲۹) را صادر کند و حکم به جبران خسارت دهد و یا طریقه دیگری جهت احقاق حق بر طبق قواعد عمومی اتخاذ نماید.

ج - هر شخصی که عالماً مرتکب عملی شود که طبق بند (الف) فوق، نقض حقوق به شمار آید یا طبق بند (ب) ماده (۲۹) عمل غیر قانونی تلقی شود، مجرم شناخته شده و علاوه بر جبران خسارت به پرداخت جزای نقدی از ده میلیون (۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰) تا پنجاه میلیون (۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال یا حبس تعزیری از نود و یک روز تا شش ماه یا هر دو آنها محکوم خواهد شد.

د - در دعوی مدنی راجع به نقض حقوق مالک اختراع مندرج در بندهای (الف) و (ب) در مواقعی که اختراع، فرآیند دستیابی به یک فرآورده باشد، چنانچه شرایط زیر وجود داشته باشد، مسؤولیت اثبات این که فرآورده از طریق آن فرآیند ساخته نشده، به عهده خواننده دعوی نقض حق خواهد بود:

۱ - فرآورده جدید باشد.

۲ - احتمال قوی وجود داشته باشد که فرآورده از طریق استفاده از فرآیند مزبور ساخته شده و مالک حقوق ثبت شده علی‌رغم تلاشهای معقول نتوانسته باشد فرآیندی را که واقعاً استفاده شده است تعیین نماید.

ه - دادگاهی که طبق بند (د) این ماده دادخواست به آن تقدیم شده است در صورت صدور دستور ارائه اسناد و مدارک، منافع مشروح خواننده دعوی نقض حق را از جهت عدم افشاء اسرار تولیدی و تجاری وی در نظر خواهد گرفت.

ماده ۳۸ - اجرای معاهدات بین‌المللی :

الف - مقررات هر یک از معاهدات بین‌المللی در مورد مالکیت صنعتی که دولت جمهوری اسلامی ایران عضو آن است در خصوص مسائلی که در این قانون به آنها پرداخته شده قابل اجراء خواهد بود و در صورت تعارض با مفاد این قانون، معاهدات بر آن مقدم خواهد بود.

ب - هر ساله معادل پنجاه درصد (۵۰٪) از درآمد ارزی ناشی از اجرای مفاد کنوانسیونهای مربوط به ثبت بین‌المللی مالکیت صنعتی که از تاریخ تصویب این قانون عاید می‌گردد با پیش‌بینی در قانون بودجه برای ارتقاء و تجهیز اداره مالکیت صنعتی و بالابردن سطح علمی و تخصصی کارشناسان ذی‌ربط اختصاص داده خواهد شد.

ج - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ارز مورد نیاز صاحبان ایرانی حقوق مالکیت صنعتی را جهت ثبت بین‌المللی این حقوق طبق تعرفه‌های مذکور در کنوانسیونها و مقررات بین‌المللی با نرخ رسمی تأمین نماید.

ماده ۳۹ - آئین نامه و دستورالعمل های اجرایی :

الف - آئین نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه از تاریخ تصویب، توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید. آئین نامه مذکور به ویژه باید تعرفه هزینه های مربوط به اظهارنامه های ثبت اختراعات و طرح های صنعتی، ثبت علائم و علائم جمعی و نامهای تجاری، تمدید ثبت آنها و جرائم تأخیر در تمدید را با رعایت این قانون و مفاد کنوانسیونهای مربوطه که جمهوری اسلامی ایران عضویت در آنها را پذیرفته است، تعیین نماید که در صورت لزوم هر سه سال یک بار قابل تجدیدنظر خواهد بود.

ب - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور می تواند دستورالعملهایی درباره نحوه اجرای این قانون و آئین نامه آن و همچنین عملکرد اداره مالکیت صنعتی صادر نماید.

ماده ۴۰ - لازم الاجراء شدن، لغو، مقررات موقت :

الف - اختراعات و علائم تجاری که طبق مقررات قبلی ثبت شده اند با رعایت بندهای (۴) و (۵) ماده (۲۴) این قانون، ثبت شده تلقی و معتبر خواهند بود.

ب - اختراعاتی که به موجب قانون قبلی ثبت شده اند برای مدت باقیمانده از مدت تعیین شده در این قانون از حمایت برخوردار خواهند بود، مشروط بر این که هزینه های سالانه مقرر در این قانون پرداخت شوند.

ج - علائمی که به موجب قانون قبلی ثبت شده اند باید در موعد مقرر در همان قانون تمدید شوند و پس از تمدید طبق طبقه بندی بین المللی مجدداً طبقه بندی خواهند شد.

د - این قانون شش ماه پس از تصویب لازم الاجراء خواهد شد و از تاریخ

لازم الاجراء شدن، قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰/۴/۱ و آئين نامه هاى مربوط به آن ملغى خواهند شد.

كليہ سوابق مورد اشاره در اين طرح، عيناً همانند

سوابق چاپ شده در شماره ترتيب چاپ ۲۰۱۱ مى باشد.
